
رابطه سبکهای هویت و سبکهای تفکر با مسوولیت پذیری دانش آموزان

پروین محمدی گوندره^۱

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبکهای هویت و سبکهای تفکر با مسوولیت پذیری دانش آموزان شکل گرفت. از جامعه آماری شامل ۳۵۰۰ نفر دانش آموز دختر دوره پیش دانشگاهی به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای و بر اساس جدول مورگان، ۳۴۸ نفر انتخاب شده و برای آنها پرسشنامه‌های مورد نظر اجرا شد. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه سبکهای تفکر استرنبرگ - واگنر، پرسشنامه سبکهای هویت برزونسکی و پرسشنامه مسوولیت پذیری کرمی و نعمتی، استفاده شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد بین سبکهای هویت و مسوولیت پذیری ارتباط معنی دار وجود دارد. همچنین بین سبکهای تفکر با مسوولیت پذیری ارتباط معنی دار وجود دارد. سهم سبکهای هویت در پیش بینی مسوولیت پذیری، از سبکهای تفکر بیشتر است.

واژگان کلیدی:

سبکهای تفکر، سبکهای هویت، مسوولیت پذیری، دانش آموزان پیش دانشگاهی

مقدمه

داشتن قدرت تفکر، انسان را از سایر جانداران برتر ساخته است. آنچه در زندگی برای ما اتفاق می افتد نه تنها به میزان خوب اندیشیدن، بلکه به چگونگی تفکر ما نیز مربوط است. رابرت استرنبرگ (۱۹۹۴) شیوه‌های متفاوت افراد در پردازش اطلاعات را به عنوان سبکهای تفکر نامگذاری کرده است. از نظر وی سبک تفکر روش رجحان یافته فرد است. سبک تفکر یک توانایی نیست، بلکه به چگونگی استفاده از تواناییها اشاره دارد (به نقل از سیف، ۱۳۷۶). استرنبرگ سیزده سبک تفکر را مطرح می‌کند. در کلاسهای درس، دانش آموزان با سبکهای تفکر متفاوت، با تواناییها، عقاید و رجحانهای گوناگون به شیوه‌ای یکسان مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و این، در حالی که معلم باید از سبکهای متفاوت دانش آموزان آگاه باشد و نظام‌های آموزشی به دانش آموزان بیاموزند که چگونه در طول زندگیشان تفکرات خود را متحول و پخته تر ساخته و جهت انتخاب کردن بر تواناییهای خویش متکی باشند و مسوولیت اعمال خود را به عهده بگیرند (شارف^۲، ۱۳۸۴).

مسوولیت پذیری، عاملی عمده در تکامل حس قدرت و کنترل خود است. مسوولیت پذیری دانش آموزان در دوره نوجوانی و جوانی، ضمن آنکه احساس تعهد و وظیفه شناسی را در آنها تقویت می‌کند و آنها را برای زندگی در جامعه آماده می‌کند؛ در عین حال، آنها را از بسیاری از ناهنجاریهای اخلاقی و اجتماعی نیز باز می‌دارد. بطوریکه بنا به نتایج تحقیق انجام گرفته، اعتماد به نفس پایین و فرار از مسوولیت یا عدم مسوولیت پذیری از مهمترین علل گرایش نوجوانان به مواد مخدر می‌باشد (محمدپور، ۱۳۸۴). همینطور، نوع نگرش فرد نسبت به تواناییهای خود می‌تواند عامل مهمی در شکل گیری مسوولیت پذیری در وی باشد. در واقع، درمانگران علت اصلی مشکلات افراد انسانی را رفتار غیر مسوولانه آنها می‌دانند و مسوولیت پذیری را عامل مهمی در رسیدن به هویت مناسب تلقی می‌کنند (شفیع آبادی، ۱۳۸۶).

از طرف دیگر، ویلیام گلاسر (۱۹۶۷) هویت را جزء لاینفک زندگی همه فرهنگها می‌داند. هویت، تصویر فرد نسبت به خود است و آموزش و پرورش نقشی اساسی در هویت یابی دانش آموزان دارد. نوع هویت فرد بر سبک تفکر و عملکرد وی اثر می‌گذارد، چنانچه برزونسکی (۱۹۸۹) سه نوع سبک هویت را مطرح می‌کند و بر این باور است که افراد به هنگام کسب هویت، اطلاعات مربوط به خود را پردازش و ارزیابی می‌کنند. این سبکها عبارتند از سبک اطلاعاتی، سبک هنجاری و سبک سردرگم/اجتنابی. افراد با سبک هویت اطلاعاتی

جستجوگری فعال بوده و اطلاعات را بررسی و ارزیابی نموده و تصمیم گیری می‌کنند. آنها نسبت به دیگران از آمادگی بیشتری برای حل مسایل و مشکلات شخصی برخوردارند و دارای اهداف تحصیلی و شغلی روشنی هستند. (یرزونسکی، ۱۹۹۰: ۱۵۶). افرادی که از سبک هویت برخوردارند؛ در موضوعات هویت و تصمیم گیریها به هم‌نویی با انتظارات و دستورات افراد مهم و گروههای مرجع می‌پردازند آنها "به طور خودکار ارزشها و عقاید را بدون ارزیابی آگاهانه می‌پذیرند و درونی می‌کنند و تحمل کمی برای مواجهه با موقعیتهای مبهم و جدید دارند. آنها وابسته به دیگران در انتخابهایشان هستند" (یرزونسکی، ۱۹۹۲: ۶۰). نوجوانان با سبک هویت پراکندگی-اجتناب، افرادی هستند که با تعلل و امروز و فردا کردن و بی میلی با مشکلات برخورد کرده به جای مواجهه با تعارضات شخصی و تصمیم گیری در مورد آنها، راه فرار را انتخاب می‌کنند و یکپارچگی هویت ندارند. این افراد احساس ترس و اضطراب می‌کنند و فاقد اهداف تحصیلی روشن هستند و از سطوح پایین مهارتها و خود مختاری تحصیلی برخوردارند (آقاجانی، ۱۳۸۱: ۳۳).

با توجه بهارتباط تنگاتنگ سبک تفکر با عملکرد فرد، و اهمیت مسوولیت پذیری در شکل گیری و تحول هویت فرد، و از آنجا که هیچ تحقیقی به طور همزمان به بررسی مسوولیت پذیری، سبکهای هویت، سبکهای تفکر نپرداخته است و لزوم پرداختن به این موضوع احساس می‌شود.

بنابر مطالب فوق، مسأله اساسی در پژوهش حاضر، بررسی رابطه ی سبکهای هویت و سبکهای تفکر با مسوولیت پذیری در دانش آموزان است.

روش

جامعه آماری، شامل ۳۵۰۰ نفر دانش آموز دختر دوره پیش دانشگاهی است، که در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ در استان زنجان مشغول به تحصیل هستند. از آنجا که دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی در آستانه ورود به جامعه به عنوان بزرگسال و تصمیم گیرنده قرار دارند و از سوی دیگر به رشد یافتگی نسبی از نظر هویت یابی رسیده اند، این گروه به عنوان گروه پژوهش انتخاب شده اند. از بین ۳۵۰۰ نفر دانش آموز دختر دوره پیش دانشگاهی به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای و بر اساس جدول مورگان، ۳۴۸ نفر انتخاب شده و بر روی آنها پرسشنامه‌های مورد نظر اجرا شد. لازم به ذکر است که در این نمونه گیری، ابتدا نواحی چهارده گانه آموزش و پرورش استان زنجان به سه خوشه مشابه تقسیم شد و از هر خوشه

یک منطقه به شیوه تصادفی انتخاب و حجم نمونه به نسبت تعداد دانش آموزان خوشه توزیع گردید. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه سبکهای تفکر استرنبرگ - واگنر، پرسشنامه سبکهای هویت برزونسکی و پرسشنامه مسوولیت پذیری کرمی و نعمتی، استفاده شد. برای اندازه گیری سبکهای هویت از پرسشنامه سبکهای هویت ISIG6 استفاده شد. این پرسشنامه در سال (۱۹۸۹) توسط برزونسکی ساخته شد و در سال (۱۹۹۲) توسط برزونسکی مورد تجدید نظر قرار گرفت. در سال (۱۹۹۸) توسط وایت، وامیلرووین مورد تجدید نظر قرار گرفت. نمره گذاری این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملا موافقم تا اصلا موافق نیستم، می باشد. این پرسشنامه دارای ۳۶ سوال است که ۹ آیتم مربوط به سبک اطلاعاتی، ۸ آیتم مربوط به سبک هنجاری و ۱۰ آیتم مربوط به سبک سردرگم/اجتنابی و ۱۹

آیتم مربوط به تعهد می باشد. در پژوهش حاضر، آیتم‌های مربوط به سبکهای هویت مورد بررسی قرار گرفته است.

آقاجانی (۱۳۸۱) روایی پرسشنامه را به روش تحلیل عاملی با روایی همزان با استفاده از پرسشنامه هویت شغلی ویلاس (۱۹۸۱) محاسبه کرد و با استفاده از آلفای کرونباخ نشان داد که این آزمون از همسانی درونی مناسبی برخوردار است. اعتبار آزمون با استفاده از روش آلفای کرونباخ، نشانگر بیشترین ضریب و کمترین ضریب به ترتیب $\alpha = .76$ برای تعهد و $\alpha = .69$ برای سبک سردرگم/اجتنابی است. در روش بازآزمایی حداقل همبستگی بین دو اجرا برای تعهد 0.52 و حداکثر برای سبک هویت هنجاری 0.71 محاسبه شد.

پرسشنامه سبکهای تفکر استرنبرگ - واگنر شامل زیر مجموعه‌های مختلف می باشد که از بین آنها ۵ زیر مجموعه اجرایی، قضاوتگر، قانونگذار، درونگرا - برونگرا به عنوان ملاکهای مورد نظر ما بررسی شد. هر زیرمجموعه شامل ۸ سوال و کل پرسشنامه اجرا شده شامل ۴۰ سؤال بود که به صورت لیکرت، تهیه شده و طرز تفکر فرد را مورد ارزیابی قرار می داد. استرنبرگ و همکاران (۱۹۹۴) به منظور بررسی روایی سازه، مطالعه تحلیل عاملی انجام دادند و پنج عامل را استخراج کردند که 0.77 واریانس داده‌ها را تبیین کرده اند.

استرنبرگ و همکاران ضریب پایایی خرده آزمونها را از 0.56 برای سبک اجرایی تا 0.88 برای سبک کلی با میانگینی برابر 0.78 به دست آوردند.

ضریب پایایی روایی این آزمون در ایران توسط امامی پور (۱۳۸۰) سنجیده شده است.

پرسشنامه مسوولیت پذیری توسط کرمی و نعمتی در سال ۱۳۸۱ و به منظور بررسی مفاهیم خود مدیریتی ، نظم پذیری ، قانونمندی ، امانتداری ، وظیفه شناسی ، سازمان یافتگی و پیشرفت گرایی تنظیم شده و دارای بعد شخصیتی و بعد اجتماعی بودند، تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۵۰ سؤال ۵ گزینه‌ای است. در پژوهش حاضر به منظور محاسبه اعتبار آزمون مسوولیت پذیری، ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از عوامل مسوولیت پذیری و نیز نمره کل مسوولیت پذیری محاسبه شد. ضرایب آلفای کرونباخ نشانگر همسانی درونی خوب سؤالات مربوط به عوامل مسوولیت پذیری و نیز نمره کل مسوولیت پذیری است .

روایی محتوای این پرسشنامه از طریق نظرسنجی از اساتید روانشناسی و خود دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی سنجیده شد.

یافته‌ها

برای بررسی رابطه بین سبکهای تفکر و سبکهای هویت دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی با مسوولیت پذیری آنها، از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد

جدول شماره ۱ Correlations

مسئولیتکل	سبکهای تفکر		
.52 (**)	1	Pearson Correlation	سبکهای تفکر
.003	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.52 (**)	Pearson Correlation	مسئولیت پذیری
.	.003	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول شماره ۲ Correlations

مسئولیتکل	سبکهای هویت		
.337 (**)	1	Pearson Correlation	سبکهای هویت
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.337 (**)	Pearson Correlation	مسئولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

نتایج بررسی نشان داد که بین سبکهای تفکر و سبکهای هویت با مسوولیت پذیری رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

بررسی سوالات پژوهشی ۳، ۴ و ۵ نشان می دهد بین سبکهای هویت اطلاعاتی و هنجاری با مسوولیت پذیری رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. و بین سبک هویت پراکندگی-اجتناب و مسوولیت پذیری، رابطه منفی و معنی دار وجود دارد.

جدول شماره ۳ Correlations

مسوولیت پذیری	هویت اطلاعاتی		
.337(**)	1	Pearson Correlation	هویت اطلاعاتی
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.337(**)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول شماره ۴ Correlations

مسوولیت پذیری	هویت هنجاری		
.496(**)	1	Pearson Correlation	هویت هنجاری
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.496(**)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	347	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول شماره ۵ Correlations

مسوولیت پذیری	هویت پراکندگی/اجتناب		
-.674(**)	1	Pearson Correlation	هویت پراکندگی/اجتناب
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	-.674(**)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

بررسی سوالات پژوهشی ۹۸،۷،۶ و ۹ نشان می‌دهد بین سبکهای تفکر اجرایی و قانون گذار با مسوولیت پذیری با اطمینان ۰/۹۹ رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. و بین سبکهای تفکر قضاوتگر و مسوولیت پذیری با اطمینان ۰/۹۵ رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. بین سبکهای تفکر درونگرا و برونگرا با مسوولیت پذیری رابطه معناداری مشاهده نشد.

جدول شماره ۶ Correlations

مسوولیت پذیری	تفکر قضاوتگر		
.109(*)	1	Pearson Correlation	تفکر قضاوتگر
.043	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.109(*)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.043	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

جدول شماره ۷ Correlations

مسوولیت پذیری	تفکر اجرایی		
.372(**)	1	Pearson Correlation	تفکر اجرایی
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.372(**)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول شماره ۸ Correlations

مسوولیت پذیری	تفکر قانون گذار		
.282(**)	1	Pearson Correlation	تفکر قانون گذار
.000	.	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	
1	.282(**)	Pearson Correlation	مسوولیت پذیری
.	.000	Sig. (2-tailed)	
348	348	N	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

بررسی سوالات پژوهشی آخر نشان می‌دهد سهم سبکهای هویت در پیش بینی مسوولیت پذیری بیشتر است.

جدول شماره ۹: جدول خلاصه مدل در خروجی تحلیل رگرسیون

Model Summary					
Model		R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
dimension0	1	.083 ^a	.007	.001	13.51119
a. Predictors: (Constant), مسوولیت‌آ سبکهای تفکر					

جدول شماره ۱۰: تحلیل واریانس در خروجی تحلیل رگرسیون

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	426.489	2	213.245	1.168	.003
	Residual	61520.087	337	182.552		
	Total	61946.576	339			

a. Predictors: (Constant), تفکر

b. Dependent Variable مسوولیت

جدول ۱۱: جدول ضرایب رگرسیون در خروجی تحلیل رگرسیون چندگانه

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	152.352	11.758		12.957	.000
تفکر	.025	.032	.042	.764	.004
هویت	.120	.094	.069	1.275	.0203

a. Dependent Variable: مسوولیت

بحث

این پژوهش با هدف بررسی تعیین وجود رابطه بین سبکهای هویت و سبکهای تفکر به عنوان متغیر ملاک با مسوولیت پذیری به عنوان متغیر پیش بینی و مشخص کردن سهم هر یک از سبکهای فوق الذکر انجام گردید.

یافته‌های فرضیه اول نشان می‌دهد بین سبکهای تفکر دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی با مسوولیت پذیری آنها رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. یافته‌های امامی پور (۱۳۸۰) نیز نشانگر ارتباط معنی دار بین سبکهای تفکر با پیشرفت تحصیلی است.

یافته‌های فرضیه دوم نشان می‌دهد بین سبکهای هویت دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی با مسوولیت پذیری آنها رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. یافته‌های پیری (۱۳۸۲) نیز نشان می‌دهد بین سبکهای هویت دانش آموزان و توانایی ابراز وجود رابطه معنی دار وجود دارد.

یافته‌های فرضیه سوم، چهارم و پنجم نشان می‌دهد بین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی، با مسوولیت پذیری، رابطه مثبت و معنی دار، و بین سبک هویت پراکندگی / اجتناب و مسوولیت پذیری، رابطه منفی و معنی دار وجود دارد. این یافته با نتیجه پژوهش سعادت‌ی شاهی (۱۳۸۲) همخوانی دارد. یافته‌های میک بیل و دیگران (۲۰۰۸) نیز نشان می‌دهد دانشجویانی که با سبک هویت اطلاعاتی وارد دانشگاه شده بودند عملکرد موفقیت آمیزی در یک مجموعه دانشگاهی داشتند و از خودمختاری و مهارت اجتماعی بالاتری بهره می‌بردند.

یافته‌های فرضیه ششم و هفتم و هشتم نشان می‌دهد بین سبک تفکر قضاوتگر، اجرایی و قانونگذار، با مسوولیت پذیری رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. یافته‌های پژوهشی اعاشه طلب دولت آباد با موضوع رابطه سبکهای هویت و سبکهای تفکر با رضایت از زندگی، نشان می‌دهد بین تفکر قضاوتگر، اجرایی و قانونگذار، با رضایت از زندگی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

یافته‌های فرضیه یازدهم نشان می‌دهد سهم سبکهای هویت در پیش بینی مسوولیت پذیری بیشتر است. و این با یافته‌های اعاشه طلب دولت آباد (۱۳۸۹) در مورد پیش بینی متغیر رضایت از زندگی، همخوانی دارد.

بر این اساس پیشنهاد می‌شود دانش آموزان از بدو ورود به مدارس طوری آموزش داده شوند که سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری در آنها شکل گیرد و از شکل گیری هویت سردرگمی - اجتناب در آنها جلوگیری گردد. لازم است معلمان در این زمینه تحت آموزش‌های لازم قرار گیرند. و از آنجا که نتیجه مسوولیت پذیری، توقیق در تحصیل، کار و زندگی خانوادگی است. لازم است عوامل اثر گذار بر روی مسوولیت پذیری، شناسایی و مورد پژوهش قرار گیرند و نتایج تحقیقات، توسط والدین و معلمان به کار گرفته شود.

از آنجا که پژوهش حاضر در بین دختران مقطع پیش دانشگاهی انجام گرفته و نتایج آن را نمی‌توان به پسران و نیز سایر مقاطع تحصیلی تعمیم داد. بنابراین پیشنهاد می‌شود این پژوهش، در بین دانش آموزان پسر و در مقاطع سنی دیگر اجرا گردد.

۱. آقاجانی حسین آبادی، محمد حسن، ۱۳۸۱، هنجاریابی مقدماتی پرسشنامه سبک هویت برای دانشجویان (مقطع کارشناسی)، دانشگاههای تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم
۲. استرنبرگ، رابرت جی، ۱۳۸۱، سبکهای تفکر، ترجمه علاء الدین اهری و علی اکبر خسروی، چاپ دوم، تهران، نشر رادار (تاریخ نشر به زبان اصلی ۱۹۹۷)
۳. اعاشه طلب دولت آباد، مهدی، ۱۳۸۹، رابطه بین سبکهای تفکر و هویت با رضایت از زندگی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز
۴. امامی پور، سوزان، ۱۳۸۰، بررسی تحولی سبکهای تفکر در دانش آموزان و دانشجویان و رابطه آن با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی (چاپ نشده)، واحد علوم تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی
۵. ای برگ، لورا، ۱۳۸۴، روانشناسی رشد (از نوجوانی تا پایان زندگی)، جلد دوم، ترجمه یحیی سید محمدی، تهران، نشر ارسباران (از روی ویراست دوم، ۲۰۰۱)
۶. پاشا شریفی، حسن. نجفی زند، جعفر، ۱۳۸۵، روشهای آماری در علوم رفتاری، تهران، سخن.
۷. سیف، علی اکبر، ۱۳۷۶، روانشناسی پرورشی، تهران، نشر آگاه
۸. سعادت‌ی شاهیر، ابوطالب، ۱۳۸۲، بررسی ارتباط بین سبکهای هویت با سلامت روان و مسوولیت پذیری در دانشجویان دانشگاههای تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه تربیت معلم
۹. شارف، ریچارد اس، ۱۳۸۴، نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، ترجمه مهرداد فیروز بخت، تهران، رسا
۱۰. شفیع آبادی، عبدالله، ۱۳۸۶، نظریه‌های مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانشگاهی
۱۱. غضنفری، احمد، ۱۳۸۳، اعتباریابی و هنجاریابی پرسشنامه سبک هویت (ISI_6G)، نشریه مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد

۱۲. فتح الهی، علی اکبر، ۱۳۸۴، بررسی عملی بودن اعتبار وروایی پرسشنامه سنجش

سبکهای تفکر استرنبرگ-واگنر برای مدیران موسسات آموزش عالی

تهران،، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

13. Berzonsky, M.D., 1989, Identity style, Journal of Adolescent Research., pp:4,(3),263-282
14. Berzonsky, M.D., 1990, Self-Construction over the life-span: A Process perspective on Identity Formation, in G.J. Neimeyer & R.A. Neimeyer (EDS), Advances in Personal Construct Theory (VOL.1, PP:155-186), Greenwich, CT: JAI Press.
15. Berzonsky, M.D., 1992, Identity Style and Coping Strategies Journal of Personality, pp:60
16. Glasser, W., 1967, Realitytherapy: A new approach to psychiatry, New York, Harper7row
17. Micheel, D. Berzonsky and Linda's Kuk, 2008, Identity style, Psychosocial Maturity, and Academic performance . <http://www.science Direct.com>
18. Sternberg, R.J., 1994_a, Thinking Style, Theory assessment at the interface between intelligence and personality. in R.J, Sternberg Cambridge university press
19. Sternberg, R.J., 1994_b, Allowing for Thinking Styles Educational Eadership, pp:52,3